

Dnevnik Visokog predstavnika za Dnevni Avaz

Cetvrtak, 11. novembar

Jos uvijek sam pomalo umoran nakon jucerasnjeg dugog leta iz Vasingtona preko Minhena, ali Ured visokog predstavnika nikad ne spava. Trosatni sastanak sa predstavnicima Vijeca Evrope. Cini se da svi nestrpljivo cekaju prijem BiH u Vijece Evrope, predvorje kluba zemalja poznatog pod imenom Evropska Unija. Medjutim, lista uslova za clanstvo u Vijecu Evrope je dugacka i sasvim je jasno da se mora postici puno veci napredak kako bi BiH bila primljena, posebno kad je u pitanju funkcionisanje drzavnih institucija. Pa ipak, siguran sam u uspjeh.

Uvece sam se sastao sa ambasadorima zemalja clanica Vijeca sigurnosti UN-a. Sastanak je bio vezan za moje obraćanje Vijecu u New Yorku u ponedjeljak i za pripreme Vijeca za posjetu troclanog Predsjedništva iduceg ponedjeljka. Bio sam ozbiljno razocarano nemogucnoscu Predsjedništva da postigne dogovor o Drzavnoj granicnoj sluzbi, i to je nesto sto sam pocetkom sedmice konkretno spomenuo Richardu Holbrookeu i Madeleine Albright u New Yorku i Vasingtonu.

Iznio sam prijedlog ambasadorima da clanovi Predsjedništva daju neku vrstu izjave tokom svoje posjete New Yorku. Poslije sam telefonirao slovenackom ambasadoru pri UN-u, koji trenutno predsjedava Vijecem sigurnosti, kao i Richardu Holbrookeu, da bih naglasio potrebu za vrsenjem pritiska kako bi clanovi Predsjedništva postigli sporazum po pitanju Drzavne granicne sluzbe.

Petak, 12. novembar

Kao i svakog petka ujutro, sastanak sa ambasadorima zemalja clanica Upravnog odbora Vijeca za implementaciju mira. Takvi

sastanci su obavezni jer su predviđeni Daytonom, ali isto tako predstavljaju korisnu priliku za pregled tekucih pitanja za tu sedmicu i vršenje priprema za sljedeću. Ponovo je glavna tema bila posjeta članova Predsjedništva Vijeću sigurnosti UN-a, kao i konferencija u Daytonu.

Popodne sam se ponovo sastao sa novim zapovjednikom SFOR-a, Ronom Adamsom. Saradnja između vojnih i civilnih struktura za mirovnu implementaciju je i dalje na ohrabrujuće visokom nivou. Jos jednom je najveća paznja posvećena najvažnijim pitanjima, kao što su nacrt izbornog zakona koji je Parlamentarna skupština države razmatrala ove sedmice i proces povratka izbjeglica. Takođe smo razgovarali o dizanju satorskog naselja u Kopacima. U kratkim crtama sam mu izložio naše napore kako bi se riješila ova pat-pozicija i pomenuo neizbježni uticaj pogorsanja vremenskih prilika na cjelokupnu situaciju.

Moj stari prijatelj iz srednje škole, Willi Butollo mi je dosao na večeru. Willi predaje kliničku psihologiju na Minhenskom univerzitetu, a trenutno u saradnji sa sarajevskim i banjalučkim univerzitetom rukovodi nizom impresivnih programa pomoći u razvoju teorije i prakse psihologije u BiH, sa posebnim naglaskom na kliničku i traumatološku psihologiju.

Subota, 13. novembar

Prijepodne sam uzeo slobodnog vremena, iako sam tražio da budem redovno informisan o toku pregovora u Kopacima od strane mog neumornog tima iz Radne grupe za povratak i rekonstrukciju. Ipak sam našao vremena da pretrčim 10 kilometara starom cestom za Pale preko Kozje Cuprije, prema brdima. Pokušavam trčati barem jednom sedmično – mens sana, in corpore sano – mada je ovo prvi put nakon 14 dana da sam našao vremena za to. Ovaj predio je odličan za trčanje: prevoji su prelijepi, a sa brda se pruža spektakularan pogled na Sarajevo. Odlično da se izbistri um.

Nedjelja, 14. novembar

Obisao sam autom istocni dio Republike Srpske zajedno sa svojom suprugom. U okviru svojih mogucnosti uspjevam da obidjem sto vise dijelova zemlje, mada je za to potrebno malo vise vremena. Isao sam preko Foce i rucao u Gorazdu: posebno sam zelio da stavim u kontekst pitanje Kopaca. U popodnevnim satima smo krenuli na istok, prema Visegradu. Oduvijek sam uzivao u tom klasiku Ive Andrica. Zacudo, sada kad sam ga vidio, cuveni most preko Drine mi se ucinio malim. Vjerovatno je tome jedini razlog to sto sam ga dugo vremena zamisljao drugacije. Sto se tice samog obilaska, moja supruga i ja smo bili zapanjeni posljedicama patnje i destrukcije koje smo tamo vidjeli (sto, naravno, vazi i za cjelokupnu BiH). Naravno, dosta toga je popravljeno – ali ima jos puno posla. Barem visegradski most nije nastradao u ratu. Njegovi divni lukovi spokojno nadvisuju vijekove i velicanstvenu rijeku Drinu. Mozda on predstavlja simbol ljepse buducnosti.

Ponedjeljak, 15. novembar

Clanovi Predsjedništva su u Vijecu sigurnosti UN-a u New Yorku. Ponovo imam sastanke citav dan, a mnogi od njih su interne prirode, sa clanovima Ureda. Ja insistiram na tome da su moja vrata otvorena za svakoga, sto znaci da sam spreman saslusati svakoga ko zeli da razgovara sa mnom. Takodje sam imao sastanak u Glavnom stabu SFOR-a u vezi sa razmjenom informacija i relevantnim pitanjima.

Nakon toga, "Principals' Meeting", tj. redovni sastanak sefova glavnih agencija za mirovnu implementaciju u BiH. Na dnevnom redu je bio siroki spektar pitanja, kao i obicno. Satorsko naselje u Kopacima. Radio-televizija Republike Srpske i jasan izazov principu nezavisnosti medija. Erotel. Ponovo Drzavna granicna sluzba. Posjeta izvjestilaca Vijeca Evrope i skoro obiljezavanje cetvrte godisnjice Daytonskog mirovnog sporazuma.

UN je takodje objavio svoj izvjestaj o Srebrenici danas. Odajem priznanje UN-u na njegovom iskrenom i samo-kritickom izvjestaju o jednoj od najvećih tragedija od 1945. godine. Jedino putem otvorenog pristupa ovom dramatičnom neuspjehu međunarodne zajednice i njenoj nemogućnosti da spriječi ovaj užasavajući zločin će oni koji su dozivjeli ovu tragediju moći da sagledaju svoju sadašnjost i budućnost.

Dan se završio sa prijemom u belgijskoj ambasadi povodom "Dana Dinastije", belgijskog dana državnosti. Ohrabrujuće je razmišljati o tome da BiH nije jedina zemlja u Evropi u kojoj je dolazilo do podjela.

Utorak, 16. novembar

Za doručkom sam sa velikim zanimanjem citao izvjestaje Dnevnog Avaza i Oslobođenja iz New Yorka u vezi sa Deklaracijom Predsjedništva. Zaista je dobra vijest da su potpisali da preuzimaju takve obaveze, naročito što se tiče dogovora o Državnoj granicnoj službi. Izgleda da su se isplatili dani provedeni u vrsenju pritiska i lobiranju. Vrijeme će, međutim, pokazati da li će članovi Predsjedništva lijepe riječi pretvoriti u djela. Ja ću učiniti sve kako bih to i osigurao.

Intervju sa ORF-om, austrijskom radio stanicom. Trebali smo razgovarati o mojoj novoj knjizi o Kosovu i pregovorima u Rambouilletu (na kojima sam učestvovao), ali se sve uglavnom svelo na situaciju u BiH. Zaključili smo da je stalna podrška Međunarodne zajednice od vitalne važnosti ne samo za BiH, već i za cjelokupni region. Sastanak sa šefovima agencija UN-a, pisma Richardu Holbrookeu i Madeleine Albright, sve u vezi sa sastankom u Vijecu sigurnosti u New Yorku.

Nakon toga sam potpisao Odluku kojom se poništava Zaključak Narodne skupštine Republike Srpske da se prekine sa delozacijama u zimskim mjesecima. Ne smije doći do blokade procesa povratka. Imovinski zakoni su osigurali da niko ne

bude izbačen na ulicu. Jasno mi je da se proces povratka mora ubrzati, a ne zaustaviti, čak iako je takav prekid privremenog karaktera. Sasvim je jasno da to ide u korist običnih ljudi, a oni su u svemu tome najvažniji.

Srijeda, 17. novembar

Veliki broj internih sastanaka i vazan radni ručak sa ambasadorima Organizacije islamskih zemalja. Ostatak dana uglavnom proveden na internim sastancima, uz izvještaje o procesu povratka i stanju u ekonomiji.

Sve više me brine odugovlačenje i očiti otpor prema reformi medija i programu uspostavljanja istinskog javnog RTV servisa sa obje strane medijentitetske linije. Čini se da političari ne shvataju da je jedino istinski javni RTV servis u interesu naroda.

Između sastanaka, ceste telefonske konsultacije sa suprugom, koja je zauzeta rukovodjenjem tima građevinskih radnika koji radi na našoj novoj kući. Kuća se nalazi na brdu u starom dijelu grada, sa prekrasnim pogledom na Sarajevo. Ubijedjen sam da će nam biti udobno u njoj, a tako i treba jer će ona zasigurno za neko vrijeme biti naš porodični dom. Nakon više od dva mjeseca na ovom poslu, jedna stvar mi je sasvim jasna: u BiH treba obaviti još tako puno posla. Još uvijek se osjećam kao da sam tek počeo!